

Sygn. akt IV Ca 704/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca - SSO Renata Wanecka (spr.)

Sędziowie SO Barbara Kamińska

SO Małgorzata Szeromska

Protokolant: Ada Cichalewska-Dziwota

po rozpoznaniu na rozprawie 13 grudnia 2018r. w P.

sprawy z powództwa U. 3 Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.
przeciwko M. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Płońsku z dnia 20 lipca 2018 r.

Sygn. akt I C 1208/17

oddala apelację.

Sygn. akt IV Ca 704/18

UZASADNIENIE

U. 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. wniósł o zasądzenie w postępowaniu upominawczym od M. K. na swoją rzecz kwoty 35.045,99 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że jest następcą prawnym (...) Banku S.A., z którym w 2015r. zawarł umowę przelewu wierzytelności przysługującej mu wobec pozwanego.

Sąd Rejonowy w Płońsku 6 lipca 2017r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w którym orzekł zgodnie z żądaniem powoda.

26 lipca 2017r. pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżył go w całości i wniósł o oddalenie powództwa. Podniósł, że zaciągnął w (...) Bank S.A. w W. kredyt, którego nie spłacał, dlatego bank wystąpił o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności. Pomimo tego, że przez okres dwóch lat komornik dokonywał potrąceń, należność główna nie zmniejszyła się i nadal jest taka sama.

Sąd Rejonowy ustalił:

W dniu 2 lutego 2010 roku M. K. zawarł z (...) Bank S.A. w W. umowę kredytu nr (...). Na jej podstawie bank udzielił pozwanemu kredytu w kwocie 36.416,47 zł na zakup samochodu. Okres kredytowania wynosił 72 miesiące.

Pozwany nie wywiązywał się z warunków umowy, w związku z tym bank ją wypowiedział, a 20 lutego 2012r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), w którym stwierdził, że na dzień 20 lutego 2012r. w księgach banku figuruje wymagalne zadłużenie M. K. w wysokości 52.061,27 zł, na które składa się: niespłacony kapitał w kwocie 36.416,47 zł, niespłacone odsetki umowne w kwocie 10.778,84 zł, odsetki karne w kwocie 2.166,30 zł oraz opłaty i prowizje w kwocie 2.699,66 zł. 5 marca 2012r. Sąd Rejonowy w Płońsku w sprawie I Co 352/12 nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

W oparciu o w/w tytuł wykonawczy 4 kwietnia 2012r. wierzyciel wszczął postępowanie egzekucyjne, które prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy – Śródmieście w Warszawie P. A. w sprawie Km 3506/12, a następnie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Płońsku J. J. w sprawie Km 201/14. Komornik ustalił zaległość dłużnika na dzień 4 stycznia 2014 roku na kwotę 54.590,64 zł, w tym należność główna – 36.416,47 zł i odsetki – 18.174,17 zł. W toku postępowania egzekucyjnego według stanu na 19 maja 2017r. komornik wyegzekwował łącznie 29.063,55 zł, z czego przekazał wierzycielowi 26.114,10 zł. Postanowieniem z 28 sierpnia 2017r. komornik umorzył postępowanie na podstawie art. 825 pkt. 1 kpc i zwrócił wierzycielowi tytuł wykonawczy.

W dniu 27 kwietnia 2015 roku (...) Bank S.A. w W. umowę z 27 kwietnia 2015r. zbył na rzecz U. 3 Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. wierzytelność przysługującą w stosunku do pozwanego w kwocie 47.708,33 zł

Pomimo zbycia wierzytelności (...) Bank S.A. w W. prowadził nadal przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne, chociaż już nie był wierzycielem.

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z art. 118 kc, termin przedawnienia roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi 3 lata. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 kc).

Bieg przedawnienia przerywa się m. in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. (art. 123 § 1 pkt 1 kc). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Sąd Rejonowy podniósł, że w całości aprobuje stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone z uchwały z 9 czerwca 2017 roku, sygn. akt III CZP 17/17, zgodnie z którym wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia objętego tym tytułem wobec cesjonariusza niebędącego bankiem. Powołał się również na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z 29 czerwca 2016r., w sprawie o sygn. akt III CZP 29/16, w myśl którego nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Co do zasady orzecznictwo jak i doktryna stoi na stanowisku, że skutki przerwy biegu przedawnienia wywołanej przez zbywcę wierzytelności odnoszą się także do cesjonariusza. Nabywa on wierzytelność w takim kształcie, w jakim przysługiwała ona zbywcy, także pod względem stanu jej przedawnienia. Fakt zbycia wierzytelności pozostaje z zasady bez wpływu na bieg terminów przedawnienia oraz skutki zdarzeń kształtujących ten bieg, które nastąpiły przed dokonaniem cesji. Reguły te nie mają jednak zastosowania do przerwy biegu przedawnienia, która została spowodowana dochodzeniem roszczenia na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Sąd Najwyższy

w wyżej powołanych uchwałach uznał, że nabywca wierzytelności, niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia, wywołaną złożeniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przez bank, ani też wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Tak więc, w razie cesji wierzytelności, przerwa biegu przedawnienia wywołuje skutek wyłącznie wobec tych cesjonariuszy, którzy sami mogliby posłużyć się bankowym tytułem egzekucyjnym. W pozostałych sytuacjach przerwę biegu przedawnienia uznaje się za niebyłą, zaś bieg terminów przedawnienia w stosunku do nabywcy wierzytelności określa się na zasadach ogólnych.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszego postępowania Sąd Rejonowy zważył, że roszczenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie albowiem uległo przedawnieniu. Jednocześnie Sąd podkreślił, że 9 lipca 2018r. weszła w życie ustawa z 13 kwietnia 2018r. o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104), która do art. 117 kc dodała § 2¹, zgodnie z którym po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi.

Sąd I instancji stwierdził, że pozwany jest konsumentem w rozumieniu ustawy z 20 lipca 2001 roku o kredycie konsumenckim, która obowiązywała w dacie zawierania przez niego umowy, jak również i to, że zaciągnął on kredyt w celu niezwiązanym z działalnością gospodarczą.

Sąd podniósł także, iż roszczenie objęte żądaniem pozwu jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej i jako takie podlega trzyletniemu okresowi przedawnienia. Jego bieg rozpoczął się z chwilą powstania wymagalności roszczenia, tj. 20 lutego 2012r., co potwierdza treść bankowego tytułu egzekucyjnego. Licząc od tej daty, Sąd uznał, iż roszczenie z umowy kredytu przedawniło się z dniem 31 grudnia 2015r.

Bank podjął co prawda czynności skutkujące przerwaniem biegu przedawnienia, a mianowicie wystąpił w 2012r. do Sądu z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu oraz wszczął 19 kwietnia 2012r. postępowanie egzekucyjne. Czynności te nie odniosły jednak skutku przerwania biegu przedawnienia w stosunku powoda, który wierzytelność z umowy kredytu nabył w drodze cesji. Sam zaś powód nie podjął żadnych działań skutkujących przerwaniem biegu przedawnienia w stosunku do niego przed upływem okresu przedawnienia, tj. przed 31 grudnia 2015r.

Z dniem 31 grudnia 2015 roku roszczenie przysługujące przeciwko pozwanemu przekształciło się w zobowiązanie naturalne, które nie może być dochodzone przed sądem, w związku z powyższym Sąd powództwo oddalił.

Na marginesie Sąd zauważył, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec pozwanego przez pierwotnego wierzyciela nie wywołuje w stosunku do powoda skutków prawnych także z innego względu. Wskazał, iż zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w uchwale z 19 lutego 2015r. w sprawie III CZP 103/14 oraz w wyroku z 19 listopada 2014r. w sprawie II CSK 196/14, umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela-banku, prowadzącego egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności – niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji. Nie ma żadnego znaczenia charakter egzekwowanej wierzytelności.

Jednocześnie Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania art. 117 1 § 1 kc, który stanowi, że w wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić terminu przedawnienia roszczenia przysługującego konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Apelację od wyroku złożył U. 3Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W., zaskarżając go w całości i zarzucił naruszenie art. 117¹ § 1 kc w zw. z art. 5 kc poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że dochodzone przez powoda roszczenie powinno ulec oddaleniu z uwagi na przedawnienie, podczas gdy w niniejszej sprawie zachodzi wyjątkowa okoliczność przemawiająca za nieuwzględnieniem z urzędu upływu przedawnienia

roszczenia, a mianowicie okoliczność wystąpienia przez powoda z powództwem 12 kwietnia 2017r., tj. w czasie gdy art. 117 § 2¹ kc, dotyczący przedawnienia jeszcze nie obowiązywał.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że możliwość nieuwzględnienia przez sąd także z urzędu upływu przedawnienia, jako norma o charakterze szczególnym, wskazuje na wyłączenie stosowania do przedawnienia konstrukcji nadużycia prawa zawartej w art. 5 kc. (por. aktualny znów wyrok Sądu Najwyższego z 4 marca 1966 r., II PR 34/66, OSPiKA 1966/9, poz. 210). Dlatego też, oceniając argumenty apelacji, Sąd II instancji odniesie się przede wszystkim do art. 117¹ § 1 kc, uznając że stanowi on *lex specialis* w stosunku do art. 5 kc.

Sąd Okręgowy nie podziela zapatrywania strony powodowej, że Sąd powinien był zastosować art. 117¹ § 1 kc, zgodnie z którym w wyjątkowych przypadkach sąd może, po rozważeniu interesów stron, nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, jeżeli wymagają tego względy słuszności. W § 2 tegoż przepisu, korzystając z takiego uprawnienia, Sąd powinien rozważyć w szczególności: 1) długość terminu przedawnienia; 2) długość okresu od upływu terminu przedawnienia do chwili dochodzenia roszczenia; 3) charakter okoliczności, które spowodowały niedochodzenie roszczenia przez uprawnionego, w tym wpływ zachowania zobowiązanego na opóźnienie uprawnionego w dochodzeniu roszczenia.

Termin przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powoda jest stosunkowo krótki. Niemniej jednak, kiedy U. 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty nabywał wierzytelność, powinien mieć świadomość, że wymagalność roszczenia, a zarazem początek biegu przedawnienia datuje się od 20 lutego 2012r., zatem przedawniło się ono 20 lutego 2015r. Nabywając 24 kwietnia 2015r. wierzytelność, powód powinien liczyć się z tym, że jest ona przedawniona. Niezależnie od nowelizacji art. 117 kc, która przewiduje, iż po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi (art. 117 § 2¹ kc), powód powinien liczyć się z tym, że także strona pozwana może zgłosić zarzut przedawnienia. Występowanie do Sądu z powództwem o zasądzenie przedawnionego roszczenia zawsze łączy się z ryzykiem, że jako zobowiązanie naturalne, nie zostanie ono uwzględnione.

Uznanie zarzutu przedawnienia za nadużycie prawa może mieć miejsce jedynie wyjątkowo, apelujący odwołuje się natomiast do zmiany przepisów, które wpływają na sytuację procesową wielu podmiotów, które wystąpiły z przedawnionymi roszczeniami przeciwko konsumentom. Dochodzone przez powoda roszczenie nie cechuje też wyjątkowy charakter lub krótkie opóźnienie w wytoczeniu powództwa.

Z tych względów Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.